בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום **ב'**, **ט"ז** ב**סיון** תשס"ג (**16** ב**יוני**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בשעה שאנו מקבלים את פני החגים **פורים** ו**חנוכה**, אנחנו מצווים לברך, "...שעשה ניסים לאבותינו, בימים ההם בזמן הזה." חכמינו ביקשו שתמיד נרגיש את הנס של עצם קיומנו, במיוחד בשעות הקשות, למשך כל הדורות.

בשבוע שאנו קוראים בתורה את פרשת "**שלח**", בה רוב השבטים (הגברים שבהם, ולא הנשים, שהן היו צדקניות וביקשו לרשת את הארץ!) פנו עורף להבטחת הקב"ה להעלות את בני ישראל ל"**ארץ זבת חלב ודבש**", בטענה כי "**לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו.**" [במדבר י"ג 31], טוב לזכור מעשי גבורה שעשה היישוב בארץ כדי להציל את מה שאפשר היה להציל בשעה שהחורבן הנורא באירופה תבע מחיר כה כבד מעמנו.

היום, **ט"ז** ב**סיון**, בשנת תש"ד(1944-5704), **חנה סנש נעצרה בגבול הונגריה**, בתור אחד מקבוצת צנחנים שניסו לחדור מבעד חזית האויב ולהציל יהודים משם.

במחצית השניה של 1943, אחרי **וועידת ברמודה** – שהתכנסה לדון על תכניות להציל יהודים מהכבשן הנאצי, ולא רצתה להחליט כלום! – הגיעו מוסדות היישוב לידי המסקנה המרה, שהאפשרויות להציל יהודים בקנה-מידה גדול מצומצמות ביותר, אם לא אפסיות. מכונת ההשמדה הגרמנית פעלה בנחישות ובקצב; **בעיני בעלות-הברית, היתה הצלת יהודים בתחתית סולם הקדימות, והעולם היהודי נשאר מפולג וחסר-אונים**.

המסקנה בארץ היתה אפוא שדרך הפעולה העיקרית היא 'ההצלה הקטנה', כפי שנקראה בוועד ההצלה, ושממילא התנהלה במקביל לתכניות הגדולות: העברת חבילות מזון, תרומות, כספים ותעודות שונות לשטחי הכיבוש; סיוע בהברחת יחידים דרך הגבולות בעיקר מִשטחי הכיבוש לארצות ניטרליות[?] או למדינות גרורות; הסדרת חליפין של קבוצות קטנות של יהודים בגרמנים, וקיום קשר מעודד במכתבים ובחומר מן הארץ.

את הפעולות הללו עשו בעיקר שליחי היישוב בקושטא ובז'נווה, שהצליחו לפתח פעולה עניפה, בוודאי יחסית למספרם (כ- 30-20)! הם הצליחו בכך, למרות שלעתים היו היחסים האישיים והמפלגתיים ביניהם לקויים ביותר, משום שרובם היו צעירים, מסורים ובעלי תושיה, ובעיקר – **כואבים את כאב עמם**.

נוסף להם, פעל מקושטא המוסד לעליה ב'. בין פברואר 1942, כאשר טבעה האניה '**סטרומה**' מול חופי תורכיה, לבין אביב 1944, לא הצליח המוסד להשיג כלי שייט. אך מאז ועד סוף 1944 הובאו כ- 3500-5000 נפש דרך הים ועוד כ- 1500 דרך היבשת, בעיקר בכוחות עצמם.

באביב 1944, עם התחלת השילוחים מהונגריה לאושוויץ, הועברה לארץ הצעת הס"ס לשחרר מיליון יהודים דרך ספרד ופורטוגל תמורת 10,000 משאיות ועשרות טונות מצרכים חיוניים. ההצעה נודעה בכינוי שנתן לה אייכמן: '**סחורה תמורת דם**', ואחרי המלחמה הפכה לחלק מן הוויכוח המר סביב פעולתו של **ישראל קסטנר**, שעמד בראש המו"מ עם נציגי הס"ס בהונגריה. הנהלת הסוכנות העריכה, שהגרמנים מעוניינים בשלום נפרד עם המערב, לפני שינוצחו במלחמה, והסובייטים ישתלטו על גרמניה ולמיצער על חלקים ניכרים

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה."[תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום **ב'**, **ט"ז** ב**סיון** תשס"ג (**16** ב**יוני**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ממנה, ולא להפסיק את השמדת יהודי הונגריה, שדווקא אז הוחל בה בקצב של 12,000 נפש ליום. ... {בע"ה, המשך הסיפור על היישוב והשואה ... מחר} [האנציקלופדיה של השואה]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה."[תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל